

1. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau – PMI) 2 straipsnio 2 ir 3 dalių apibendrinto paaiškinimo (komentarų) pakeitimo projektas.

2. Lietuvos apmokestinamasis vienetas (toliau – Lietuvos vienetas) – juridinis asmuo, įregistruotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, Lietuvos Respublikoje įsteigtas kolektyvinio investavimo subjektas, neturintis juridinio asmens statuso, taip pat Lietuvos hibridinis subjektas. Kai kolektyvinio investavimo subjekto valdymas perduotas valdymo įmonei, šio Įstatymo nustatyta kolektyvinio investavimo subjekto uždirbto pelno ir (arba) gautų, išmokamų pajamų apmokestinimo tvarką taiko valdymo įmonė. Šio Įstatymo nustatyta Lietuvos hibridinio subjekto gautų pajamų apmokestinimo tvarką taiko jo dalyviai.

(2021 m. gruodžio 7 įstatymo Nr. XIV-726 redakcija; taikoma nuo 2023 01 01).

Komentaras

1. Juridinio asmens sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.33 straipsnyje. Juridiniai asmenys yra bendrovės (akcinės bendrovės, uždarnosios akcinės bendrovės), kooperatinės bendrovės (kooperatyvai, kredito unijos, žemės ūkio bendrovės), tikrosios ir komanditinės ūkinės bendrijos, mažosios bendrijos, individualios (personalinės) įmonės, valstybės įmonės, jei kitaip nenustatyta PMI 3 straipsnyje. Valstybė ir savivaldybės nors ir yra priskiriamos juridiniams asmenims, tačiau nelaikomos apmokestinamaisiais vienetais, nes savo teises ir pareigas jos įgyvendina per atitinkamas valstybės ir savivaldybių valdymo institucijas.

2. Juridinis asmuo yra pavadinimą turinti įmonė, įstaiga ar organizacija, kuri gali savo vardu įgyti ir turėti teises bei pareigas, būti ieškove ar atsakove teisme. Juridiniai asmenys skirstomi į ribotos civilinės atsakomybės ir neribotos civilinės atsakomybės asmenis. Jeigu prievolėms įvykdyti neužtenka neribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens turto, už jo prievolės atsako juridinio asmens dalyvis. Neribotos civilinės atsakomybės juridiniai asmenys yra individualios įmonės ir ūkinės bendrijos.

3. Juridinio asmens filialai ir atstovybės nėra atskiri juridiniai asmenys, jie veikia pagal juridinio asmens patvirtintus nuostatus. Juridiniais asmenimis taip pat nelaikomi ūkininko ūkiai, advokatų kontoros, notarų biurai.

4. Lietuvos apmokestinamuoju vienetu laikomas ne tik Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotas juridinis asmuo, bet ir juridinio asmens statuso neturintis Lietuvoje įsteigtas kolektyvinio investavimo subjektas (toliau – KIS). KIS sąvoka paaiškinta PMI 2 straipsnio 15¹ dalyje (žr. šios dalies komentarą). Lietuvoje įregistruotas juridinio asmens statuso neturintis pensijų fondas nelaikomas Lietuvos apmokestinamuoju vienetu.

5. Kai KIS valdymas perduotas valdymo įmonei, šio Įstatymo nustatyta KIS uždirbto pelno ir (arba) gautų, išmokamų pajamų apmokestinimo tvarką taiko valdymo įmonė. Valdymo įmonė vykdo tam tikras su valdomo KIS mokesčių administravimu (mokesčių išskaičiavimu, deklaravimu ir sumokėjimu) susijusias prievoles, atsižvelgiant į valdomo KIS teisinę formą (rūšį). Jei Lietuvoje įsteigto KIS, neturinčio juridinio asmens statuso, valdymas perduotas valdymo įmonei, tai pelno mokesčio išskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo prievolės KIS vardu vykdo valdymo įmonė, pateikdama užpildytą Metinės pelno mokesčio deklaracijos formą PLN204A.

KIS valdymo ir valdymo įmonės sąvokos apibrėžtos - KIS veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

6. Lietuvos apmokestinamuoju vienetu taip pat laikomas Lietuvos hibridinis subjektas (žr. PMI 2 straipsnio 16² dalį).

3. Užsienio apmokestinamasis vienetas (toliau - užsienio vienetas) - užsienio valstybės juridinis asmuo ar organizacija, kurių buveinė yra užsienio valstybėje ir kurie įsteigti arba kitokiu būdu organizuoti pagal užsienio valstybės teisės aktus, taip pat bet kuris kitas užsienyje įsteigtas, įkurtas ar kitaip organizuotas apmokestinamasis vienetas, įskaitant kolektyvinio investavimo subjektus.

(2017 m. gruodžio 7 d. įstatymo Nr. XIII-842 redakcija; taikoma nuo 2018-01-01).

Komentaras

1. Užsienio apmokestinamieji vienetai pagal PMĮ yra užsienio valstybės juridiniai asmenys ar organizacijos, kurių buveinė yra užsienio valstybėje ir kurie įsteigti arba kitokiu būdu organizuoti pagal užsienio valstybės teisės aktus, taip pat bet kuris kitas užsienyje įsteigtas, įkurtas ar kitaip organizuotas apmokestinamasis vienetas, įskaitant KIS. Juridinio asmens buveinė apibūdinama nurodant patalpų, kuriose yra buveinė, adresą. Užsienio apmokestinamieji vienetai yra bet kokie vienetai, įskaitant įmones, įstaigas ir organizacijas, neatsižvelgiant į jų organizavimo formą bei į tai, ar jie yra juridiniai asmenys pagal užsienio valstybės teisės aktus, ar ne.

2. Nustatant, ar subjektas gali būti laikomas užsienio apmokestinamuoju vienetu, atsižvelgiama ne tik į tai, ar jis yra įregistruotas, tačiau įvertinami ir kiti PMĮ nustatyti požymiai, t. y., įkūrimas ar kitoks organizavimas.

3. Užsienio apmokestinamaisiais vienetais laikomi ir juridinio asmens statuso neturintys užsienyje įsteigti, įkurti ar kitaip organizuoti kolektyvinio investavimo subjektai. KIS sąvoka paaiškinta PMĮ 2 straipsnio 15¹ dalyje (žr. šios dalies komentarą).

2. PMĮ 2 straipsnio 15¹ dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas.

15¹ Kolektyvinio investavimo subjektas – kolektyvinio investavimo subjektas, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme, informuotiesiems investuotojams skirtas kolektyvinio investavimo subjektas, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatyme, alternatyvusis kolektyvinio investavimo subjektas, kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatyme. Kolektyvinio investavimo subjektu taip pat laikomas užsienio valstybėje įsteigtas ar kitaip organizuotas subjektas, mutatis mutandis atitinkantis šioje dalyje nurodytuose teisės aktuose atitinkamiems kolektyvinio investavimo subjektams nustatytus reikalavimus. Kolektyvinio investavimo subjektu taip pat laikomas subjektas, kuriam taikomas 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 345/2013 dėl Europos rizikos kapitalo fondų (OL 2013 L 115, p. 1) arba 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 346/2013 dėl Europos socialinio verslumo fondų (OL 2013 L 115, p. 18), arba 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/760 dėl Europos ilgalaikių investicijų fondų (OL 2015 L 123, p. 98), arba 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1131 dėl pinigų rinkos fondų (OL 2017 L 169, p. 8).

(2018 m. gruodžio 20 d. įstatymo Nr. XIII-1881 redakcija; taikoma nuo 2019 02 01).

Komentaras

1. Komentuojamoje dalyje kolektyvinio investavimo subjekto (toliau - KIS) sąvokos apibrėžimas įtvirtintas:

- Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo (toliau – KISĮ) 2 straipsnio 26 dalyje - tai investicinis fondas ar investicinė bendrovė, kurių tikslas – platinant investicinius vienetus ar akcijas kaupti asmenų lėšas ir padalijant riziką jas kolektyviai investuoti į šiame įstatyme nurodytą turtą laikantis šiame įstatyme nustatytą investavimo reikalavimų;

- Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo (toliau – IISKISĮ) 2 straipsnio 5 dalyje - tai Lietuvos Respublikoje įsteigtas kolektyvinio investavimo subjektas – investicinis fondas ar investicinė bendrovė, atitinkantis IISKISĮ 17 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas;

- alternatyviesiems kolektyvinio investavimo subjektų valdytojams skirto Lietuvos Respublikos alternatyviųjų kolektyvinio investavimo subjektų valdytojų įstatymo (toliau – AKISVĮ) 3 straipsnio 13 dalyje – tai KIS– investicinis fondas ar investicinė bendrovė, įskaitant subfondus, - kuris:

- 1) pritraukia kapitalą iš keleto profesionaliųjų ir (arba) neprofesionaliųjų investuotojų, siekdamas jį investuoti tų investuotojų naudai pagal nustatytą investavimo politiką, ir
- 2) nėra suderintasis kolektyvinio investavimo subjektas, veikiantis pagal KISĮ.

2. Komentuojamoje dalyje KIS laikomas investicinis fondas ar investicinė bendrovė, kurių tikslas – platinant investicinius vienetus ar akcijas kaupti asmenų lėšas ir padalijant riziką jas kolektyviai investuoti į KISĮ nurodytą turtą ir iš šios veiklos uždirbti pajamų KIS dalyviams. KISĮ, IISKISĮ, AKISVĮ ne tik įtvirtina atitinkamos rūšies KIS sąvoką, bet ir nustato reikalavimus, taikomus KIS (investiciniams bendrovėms, investiciniams fondams), taip pat šiuos KIS valdančioms valdymo įmonėms, kuriuos tenkindami minėti subjektai galėtų vykdyti veiklą Lietuvos Respublikoje.

3. KIS taip pat laikomas užsienio valstybėje įsteigtas ar kitaip organizuotas subjektas (investicinė bendrovė, investicinis fondas), *mutatis mutandis* atitinkantis KISĮ, IISKISĮ ir AKISVĮ kolektyvinio investavimo subjektams nustatytus reikalavimus.

Europos ekonominės erdvės valstybėse įsteigtų KIS veiklą Lietuvos Respublikoje (pvz., jų investicinių vienetų, akcijų platinimą) reglamentuoja atskiros KISĮ ir AKISVĮ nuostatos, įtvirtinančios atitinkamas notifikavimo procedūras ir taikomus reikalavimus (KISĮ 120-122 straipsniai, AKISVĮ 41 straipsnis).

4. ES praktikoje (2013 m. rugpjūčio 13 d. ESMA gairės ESMA/2013/611) KIS paprastai laikomas subjektas, kuris:

- a) neturi bendro komercinio arba pramoninio tikslo (tai yra šio subjekto veikla yra investavimas, o ne gamyba, prekyba ar pan.);
- b) subjektas bendrai kaupia iš investuotojų pritrauktas lėšas, siekdamas gauti bendrai sukauptą gražą šiems investuotojams (tai yra subjekto tikslas yra pelnas, gaunamas iš investavimo veiklos), ir
- c) investuotojai, kaip kolektyvinė grupė, neturi kasdienės diskrecijos arba kontrolės (nebūtinai požymis).

5. Užsienio valstybėje registruota ar kitaip organizuota investicinė bendrovė ar investicinis fondas, neturintis juridinio asmens statuso, laikomas atitinkančiu Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintus kolektyvinio investavimo subjektams nustatytus reikalavimus ir atitinkamai taikomos PMĮ 12 str. nuostatos, reglamentuojančios pajamų neapmokestinimą, jeigu tokie subjektai atitinka šias sąlygas:

- 1) kolektyviai investuoja asmenų lėšas;
- 2) yra apmokestinamasis asmuo pagal tokio vieneto įsisteigimo valstybės pelno apmokestinimą reguliuojančius teisės aktus;
- 3) yra reguliuojamas (prižiūrimas) kompetentingų institucijų.

Pavyzdys

Lietuvos vienetas investavo į Liuksemburgo partnerystės sutarties pagrindu (pranc. *société commandite spéciale*) įregistruotą ar kitaip organizuotą fondą (toliau – fondas), kuris nėra reguliuojamas (prižiūrimas) Liuksemburgo kompetentingų institucijų, ir pagal Liuksemburgo teisės aktus nėra apmokestinamasis asmuo Liuksemburge. Tokiu atveju, minėtas fondas nėra laikomas KIS, nes neatitinka Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintų KIS nustatytų (jų veiklai būtinų) reikalavimų, o Lietuvos vieneto iš nurodyto fondo gautos pajamos bus apmokestinamos bendra PMĮ nustatyta tvarka.

3. PMĮ 2 straipsnio 25 dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas.

25. Pajamos iš paskirstytojo pelno - pajamos, įskaitant dividendus, gaunamos skirstant pelną vieneto dalyviams. Kai neribotos civilinės atsakomybės vieneto pelnas, apmokestinamas pelno mokesčiu pagal šį Įstatymą, šio vieneto dalyvio gautos pajamos ar jam priklausančio turto paėmimas iš vieneto nelaikomas pelno paskirstymu. Neribotos civilinės atsakomybės kolektyvinio investavimo subjekto, neribotos civilinės atsakomybės rizikos ir privataus kapitalo subjekto dalyvio gautos pajamos ar jam priklausančio turto paėmimas iš tokio vieneto taip pat nelaikomas pelno paskirstymu, išskyrus atvejus, kai iš neribotos civilinės atsakomybės kolektyvinio investavimo subjekto, neribotos civilinės atsakomybės rizikos ir privataus kapitalo subjekto tokias pajamas gauna ar turtą taip paima užsienio vienetas, įregistruotas ar kitaip organizuotas tikslinėje teritorijoje.

(2017 m. gruodžio 7 d. įstatymo Nr. XIII-842 redakcija; taikoma nuo 2018-01-01).

Komentaras

1. Pagal šios dalies nuostatas vieneto pajamomis iš paskirstytojo pelno laikomi dividendai ir kitokios iš kitų vienetų gaunamos paskirstytojo pelno sumos.

2. Vienetų, išskyrus akcines bendroves, pagal jų veiklą reguliuojančius įstatymus pelno paskirstymo procese jų dalyviams priskiriama pelno dalis, teisiškai neišforminama kaip dividendai, PMĮ taip pat laikoma dividendais ir apmokestinama ta pačia tvarka. Pavyzdžiui, Kredito unijų įstatymo 40 straipsnio 4 dalies 6 punkte nustatyta, kad kredito unijos nariams (pajininkams) pelno dalis skiriama apyvirtai proporcingoms išmokoms ir (arba) dividendams mokėti. Pelno dalis, skirta apyvirtai proporcingoms išmokoms, išmokama premijomis ar kita kredito unijos įstatuose nustatyta išmokų forma. Todėl, kai kredito unijos pelno dalis išmokama premijomis kredito unijos nariams (pajininkams) - juridiniams asmenims, tai šios premijos prilyginamos dividendams.

3. Pajamomis iš paskirstytojo pelno taip pat laikomos vienetų iš kitų vienetų gautos pajamos pagal kitas (išskyrus turimas teises į akcijų, pajų ar kapitalo dalį) įgytas teises į tų vienetų pelną ar pajamų dalį.

4. Pajamos iš paskirstytojo pelno PMĮ VII skyriuje nustatyta tvarka apmokestinamos kaip dividendai.

5. Šioje dalyje nustatyta, kad atvejais, kai neribotos civilinės atsakomybės vieneto pelnas apmokestinamas PMĮ nustatyta tvarka, šio vieneto dalyvio (juridinio asmens) gautos pajamos ar jam priklausančio turto paėmimas iš vieneto nelaikomas pelno paskirstymu (žr. PMĮ 12 str. 9 p. ir 32 str. 2 d. komentara).

6. Pasibaigus ūkiniams metams, ūkinės bendrijos sudaro finansinių ataskaitų rinkinį ir pajamas paskirsto bendrijos nariams proporcingai jų įnašų dalims. Pajamų dalių išmokėjimas bendrijos nariams (arba pajamų dalių, kuriomis proporcingai padidinami jos narių pradiniai įnašai, palikimas bendrijoje) taip pat nelaikomas pelno paskirstymu (žr. PMĮ 12 str. 9 p. ir 32 str. 2 d. komentara).

7. Remiantis PMI 32 str. 2 dalimi, paskirstytuoju pelnu taip pat nelaikomos iš vieneto lėšų arba dėl turto vertės padidėjimo vieneto dalyviams proporcingai jų turimų akcijų (dalių, paju) skaičiui nemokamai išduotos akcijos (dalys, pajai) ir anksčiau išduotų akcijų nominalios vertės arba pajų vertės padidinimo suma (žr. PMI 32 str. 2 d. komentarą).

8. Neribotos civilinės atsakomybės KIS, neribotos civilinės atsakomybės rizikos ir privataus kapitalo subjekto dalyvių (juridinių asmenų) gaunamos pajamos ar jiems priklausančio turto paėmimas iš tokių vienetų nelaikomi pajamomis iš paskirstyto pelno, todėl nėra apmokestinamos PMI VII skyriuje nustatyta tvarka.

4. PMI 2 straipsnio 30¹ dalies apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas.

30¹. Rizikos ir privataus kapitalo subjektas – vienetas, kurio pagrindinė vykdoma veikla yra laikinas lėšų iš nesusijusių asmenų ir (arba) viešųjų lėšų pritraukimas ir lėšų investavimas į kitus vienetus, jei daugiau negu 70 procentų rizikos ir privataus kapitalo subjekto investicijų sudaro investicijos į vienetus, kurių vidutinis metinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 250 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos neviršija 50 milijonų eurų arba balanse nurodyto turto vertė neviršija 43 milijonų eurų, nuosavybės vertybinius popierius, ir (arba) konvertuojamąsias obligacijas, kaip ši sąvoka suprantama pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą, neįtrauktus į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

(KEISTA: 2019 12 17 įstatymu Nr. XIII-2694 (taikoma nuo 2020 01 01))

Komentaras

1. Komentuojamoje dalyje nustatyta, kad rizikos ir privataus kapitalo subjektu (toliau – RPKS) laikomas vienetas (komandinė ūkinė bendrija, tikroji ūkinė bendrija, uždaroji akcinė bendrovė ar kitos verslo organizavimo formos juridinis asmuo), kurio pagrindinė vykdoma veikla yra laikinas lėšų iš nesusijusių asmenų pritraukimas ir (arba) viešųjų lėšų pritraukimas ir lėšų investavimas į kitus vienetus ir, kuris atitinka nustatytą investicijų santykį, t. y. toks RPKS privalo daugiau kaip 70 proc. visų savo investicijų skirti investicijoms į nuosavybės vertybinius popierius ir (arba) į konvertuojamąsias obligacijas, vienetų, kurių:

1.1. vidutinis metinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 250 žmonių;

1.2. metinė apyvarta neviršija 50 milijonų eurų arba bendra balanse nurodyto turto vertė neviršija 43 milijonų eurų;

1.3. vertybiniai popieriai nėra įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

Sprendžiant ar daugiau kaip 70 proc. visų RPKS investicijų sudaro investicijos į vienetus, atitinkančiu PMI nustatytus darbuotojų, pajamų arba balanse nurodyto turto vertės kriterijus, o tokių vienetų vertybiniai popieriai neįtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje, daugiau kaip 70 proc. rodiklis turėtų būti įvertinamas visą investavimo laikotarpį kiekvienų mokestinių metų pabaigoje. Jeigu RPKS investicijų rodikliai mokestinių metų pabaigoje netenkina nustatyto daugiau nei 70 proc. visų investicijų proporcijos santykio, laikytina, kad tais mokestiniais metais subjektas neatitiks RPKS statuso.

Vienetų, į kuriuos investuojama, rodikliai įvertinami investavimo į kiekvieną vienetą momentu, t. y. įgyjant vieneto vertybinius popierius ir (arba) konvertuojamąsias obligacijas.

Pavyzdys

RPKS A savo veiklos dokumentuose yra nurodęs, kad daugiau kaip 70 proc. jo investicijų bus nukreipiami į PMI 2 straipsnio 30¹ dalyje nurodytus rodiklius atitinkančias smulkias ir vidutinio dydžio įmones. 2022 m. sausio 1 d., RPKS A investuoja į įmonę B, į įmonę C – 2022 m. rugsėjo 15

d., į įmonę D – 2023 m. gegužės 1 d. RPKS A, atlikdamas kiekvieną investiciją (t. y. įgydamas vieneto vertybinius popierius ir (arba) konvertuojamąsias obligacijas), įvertina ar vienetas, į kurį investuojama, atitinka keliamus darbuotojų, apyvartos ir balanse nurodyto turto vertės kriterijus, ir ar tokių vienetų vertybiniai popieriai nėra įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Visų investicijų į visas tris įmones atitiktį daugiau kaip 70 proc. visų investicijų proporcijos reikalavimui, RPKS įvertina pasibaigus mokestiniams metams, t. y. įvertina rodiklius, buvusius 2022 m. gruodžio 31 d. (investicijoms į įmonę B ir C), bei 2023 m. gruodžio 31 d. (investicijoms į įmonę D).

Jeigu RPKS finansiniai metai, nustatyti pelno mokesčio tikslais, nesutampa su kalendoriniais metais, toks RPKS tinkamų investicijų atitiktį apskaičiuoja už tą mokestinį laikotarpį, kurį prasidėjo ir baigėsi RPKS nustatytas mokestinis laikotarpis.

2. Pagal komentuojamosios dalies nuostatas vienetas gali būti laikomas RPKS, tik jeigu jis laikinai pritraukia lėšas iš asmenų (investuotojų), kurie nėra susiję su pačiu RPKS. Susijusių asmenų sąvokos, taikytinos pelno mokesčio tikslais, apibrėžimas pateikiamas PMĮ 2 straipsnio 33 punkte (žr. šio punkto komentarą).

Investuotojo susietumo sąsaja su RPKS vertinama investicijos pritraukimo momentu.

3. Pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais laikinu lėšų iš nesusijusių asmenų pritraukimu nelaikoma:

3.1. anksčiau atliktos investicijos sumos didinimas;

3.2. Juridinių asmenų registre RPKS vieneto steigimo dokumente steigėjų prisiimtų įsipareigojimų pagrindu įneštos lėšos - įnašai.

Pavyzdžiai

1. Komandinė ūkinė bendrija (toliau – KŪB), įregistruota Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, daugiau kaip 70 proc. visų savo investicijų skiria investicijoms į inovatyvias pradedančiąsias įmones (startuolius). KŪB steigėjai komandoriai (fiziniai ir juridiniai asmenys), o KŪB tikruoju nariu yra komandorių kontroliuojama bendrovė. KŪB veikla - trumpalaikė, t. y. apribota 10 metų laikotarpiui, su galimybe šį terminą pratęsti ne daugiau kaip 5 metams. KŪB investuoja komandorių (fizinių ir juridinių asmenų) lėšas į vienetus, kurie atitinka PMĮ keliamus darbuotojų, apyvartos ir balansinio turto vertės kriterijus, o tokių vienetų vertybiniai popieriai nėra įtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje. Toks KŪB negali būti laikomas RPKS PMĮ 2 straipsnio 30¹ punkto prasme, kadangi investuoja tik susijusių asmenų (tikrųjų KŪB narių ir komandorių lėšas), t. y. nepritraukia lėšų iš nesusijusių asmenų. KŪB steigėjai ir investuotojai investuodami į KŪB tampa su KŪB susijusiais asmenimis, kadangi tampa tokio KŪB dalyviais (tikraisiais KŪB nariais ir komandoriais), todėl tokia investicija yra laikoma lėšų pritraukimu iš susijusių asmenų ir PMĮ 12 straipsnio 5 punkte įtvirtinta pajamų neapmokestinimo lengvata jam netaikoma.

2. UAB, įsteigta 2 fizinių asmenų, kurie, investavę į UAB, tapo su UAB susijusiais asmenimis - vieneto dalyviais. UAB visas savo investicijas skiria investicijoms į inovatyvias pradedančiąsias įmones (startuolius). UAB savo veikloje investuoja lėšas, pritrauktas tik iš tarpusavyje nesusijusių privačių asmenų, išorės skolintojų (UAB akcininkų lėšos nėra investuojamos), pati UAB investicijas tik administruoja, ieško įmonių, kurioms galėtų padėti aktyviai plėstis, planuoja eksporto ir pardavimų veiklą ir pan., todėl toks subjektas laikomas RPKS, jei vienetai, į kuriuos investuojama, atitinka PMĮ nustatytus darbuotojų, apyvartos arba balansinio turto vertės kriterijus, o tokių vienetų vertybiniai popieriai neįtraukti į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

3. UAB, įsteigta 2 fizinių asmenų, kurie, investavę į UAB, tapo su ja susijusiais asmenimis - vieneto dalyviais. UAB 100 proc. visų savo investicijų skiria investicijoms į inovatyvias smulkias ir vidutines įmones, atitinkančias PMĮ 2 straipsnio 30¹ dalyje nustatytus reikalavimus.

2023 m. mokestiniu laikotarpiu UAB investicijas sudaro lėšos, pritrauktos dviem būdais, t. y., 80 proc. sudaro lėšos pritrauktos iš UAB dalyvių (susijusių asmenų), didinant akcinį kapitalą, likusią dalį (20 proc.) sudaro lėšos, pritrauktos 2 metų trukmės obligacijomis iš mažmeninių investuotojų (nesusijusių asmenų).

UAB, atitinkamu mokestiniu laikotarpiu RPKS įtvirtinta mokestine lengvata pasinaudoti negalės, kadangi investicijoms lėšos yra pritrauktos iš susijusių asmenų.

4. Pagal komentuojamąją dalį, jei pritraukiamos viešosios lėšos, laikoma, kad jos pritrauktos iš nesusijusių asmenų.

5. Komentuojamosios dalies nuostatoje nurodytas reikalavimas dėl daugiau kaip 70 proc. visų RPKS investicijų į nurodytus rodiklius atitinkančius vienetus, dydžio, turi būti suprantamas kaip daugiau kaip 70 proc. visų RPKS investicijų, išreikštų eurai.

6. RPKS dokumentais, patvirtinančiais teisę taikyti specialias PMI įtvirtintam RPKS statusui, galėtų būti steigimo dokumentai (jungtinės veiklos sutartis), komandorių sutartys, finansinių ataskaitų rinkinys, veiklos dokumentai, kiti sandorius patvirtinantys dokumentai.

7. Reguluojama rinka suprantama kaip rinka, atitinkanti Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo (toliau – FPRĮ) 3 straipsnio 59 dalyje pateiktą sąvokos „reguluojama rinka“ apibrėžimą.

5. PMI 12 straipsnio 5 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas.

5) kolektyvinio investavimo subjektų, rizikos ir privataus kapitalo subjektų pajamos, įskaitant dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, išskyrus iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar iš tų teritorijų gyventojų gautas bet kokias pajamas ir su investicijomis į tikslines teritorijas susijusias pajamas;

(2017 m. gruodžio 7 d. įstatymo Nr. XIII-842 redakcija; taikoma apskaičiuojant 2018 metais prasidėjusio ir vėlesnių mokestinių laikotarpių apmokestinamąjį pelną).

Komentaras

1. Pagal komentuojamojo punkto nuostatas, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos PMI 2 straipsnio 15¹ dalyje (žr. nurodytų PMI dalių komentarus) nustatytus reikalavimus atitinkančių KIS ir PMI 2 straipsnio 30¹ dalyje (žr. nurodytų PMI dalių komentarus) nustatytus reikalavimus atitinkančių RPKS visos gaunamos pajamos, įskaitant dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną. Tačiau, jei KIS ir RPKS pajamos buvo gautos iš investicijų į tikslines teritorijas, tokių teritorijų gyventojų ar tose teritorijose registruotų užsienio vienetų, tai lengvata nėra taikoma ir visos tokios pajamos yra apmokestinamos.

Pavyzdys

Jei Lietuvos KIS iš Liuksemburge įsteigto fondo (pranc. *société commandite spéciale*) – toliau – Fondas)), kuris yra apmokestinamasis asmuo Liuksemburge ir yra reguliuojamas (prižiūrimas) kompetentingų institucijų, gavo pajamų iš akcijų Fonde turėjimo, Fondui perleidus jo valdomų bendrovių akcijas, arba jeigu Lietuvos KIS, būdamas Fondo nariu, nusprendė pasitraukti iš Fondo ir pats perleido visas savo turėtas teises į Fondo dalį naujam investuotojui arba Fondui, abiem nurodytais atvejais tokios turto vertės padidėjimo pajamos pelno mokesčio tikslais būtų priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Lietuvos KIS, apskaičiuodamas turto vertės padidėjimo pajamas, uždirbtas Fondui perleidus, pvz., jo valdomų bendrovių akcijas, iš jam tenkančių tokių akcijų perleidimo pajamų PMI 16 straipsnyje nustatyta tvarka galėtų atimti dokumentais, kurie turi finansinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų nustatytą privalomą

finansinės apskaitos dokumentų informaciją, pagrįstą Lietuvos vieneto daliai tenkančių perleidžiamų akcijų įsigijimo kainą.

2. KIS ir RPKS neapmokestinamosioms pajamoms, neatsižvelgiant į KIS ir RPKS rūšį, priskiriamos visos gaunamos pajamos, išskyrus iš investicijų į tikslines teritorijas gautas pajamas. KIS ir RPKS pajamoms gali būti priskiriamos bendrovių akcijų, kitų KIS investicinių vienetų ir akcijų, depozitoriumo išduotų akcijų pakvitavimų perleidimo pajamos, palūkanos už indėlius, obligacijas, pajamos iš investicijų į pinigų rinkos priemones (išdo vekselius, indėlio sertifikatus ir kt.) bei į išvestines finansines priemones, įskaitant paskirstytąjį pelną ir gautus dividendus ir kt., o nekilnojamojo turto investuotojams - taip pat ir pajamos iš investicijų į nekilnojamąjį turta.

6. PMĮ 12 straipsnio 18 punkto apibendrinto paaiškinimo (komentarų) projektas.

18) pajamos, įskaitant turto vertės padidėjimo pajamas, dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, gautos iš KIS, kurie nėra įregistruoti ar kitaip organizuoti tikslinėse teritorijose, investicinių vienetų, akcijų ar įnašų turėjimo. Šio punkto nuostatos dėl turto vertės padidėjimo pajamų neapmokestinimo taikomos tik tuo atveju, jei tokios pajamos gaunamos ne iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar iš tų teritorijų gyventojų.

(2017 m. gruodžio 7 d. įstatymo Nr. XIII-842 redakcija; taikoma apskaičiuojant 2018 metų ir vėlesnių metų mokesčių laikotarpių pelno mokestį).

1. Pagal komentuojamąją dalį, apskaičiuojant mokesčių laikotarpių pelno mokestį, neapmokestinamosioms pajamoms priskiriamos vienetų pajamos, gautos iš KIS, kurie nėra įregistruoti ar kitaip organizuoti tikslinėse teritorijose, investicinių vienetų, akcijų ar įnašų turėjimo, įskaitant pačių KIS investicinių vienetų, akcijų (pajų, dalių ar kt. vienetų) ar įnašų perleidimą kitiems asmenims.

Vienetų gaunamos pajamos apima turto vertės padidėjimo pajamas už investicinių vienetų, akcijų ar įnašų perleidimą, dividendus, kitas pajamas iš paskirstytojo pelno.

Pavyzdžiai

1. Lietuvoje registruotas investicinis fondas yra KIS (toliau - Fondas), veikiantis pagal IISKISĮ, neturintis juridinio asmens statuso, kurio valdymas perduotas valdymo įmonei. Fondo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose bei Fondo taisyklėse numatyta, kad dalį investicinių pajamų fondas periodiškai išmoka savo investuotojams (dalyviams), kaip numato KISĮ bei IISKISĮ. Fondo investuotojai – Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys. Fondas atitinka visus PMĮ 2 straipsnio 15¹ dalyje nustatytus reikalavimus. PMĮ tikslais tokios išmokos laikomos paskirstytinuoju pelnu. Išmokos iš pelno, kaip neapmokestinami dividendai, turi būti deklaruojamos Metinės pelno mokesčio deklaracijos priedo formoje PLN204E. Kadangi Fondo valdymas perduotas valdymo įmonei, PMĮ nustatytą Fondo uždirbto pelno ir (arba) gautų, išmokamų pajamų apmokestinimo tvarką Fondo vardu taiko valdymo įmonė.

Lietuvos Respublikoje įregistruotų vienetų (Fondo investuotojų) gautos pajamos iš paskirstytojo pelno vadovaujantis PMĮ 12 straipsnio 18 punktu pelno mokesčiu neapmokestinamos. Fondo investuotojai įsigiję minėto Fondo investicinių vienetų, apskaičiuojant mokesčių metų apmokestinamąjį pelną, gautas iš Fondo sumas parodo kaip pelno mokesčiu neapmokestinamas pajamas PLN204Z priede.

2. Lietuvos vienetas 2024 m. kovo 6 d. įsigijo per Swedbank biržą prekiajamą ETF (exchange-traded funds / biržoje prekiajami fondai) fondų vienetų už 200 000 Eur. 2024 m. gegužės 30 d. Lietuvos

vienetas pardavė biržoje minėtų ETF fondų vienetus už 230 000 Eur. Apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną už 2024 metus, Lietuvos vienetas pelno mokesčio deklaracijos PLN204 priede PLN204Z deklaruos 08 kodu „Pajamos iš kolektyvinio investavimo subjektų investicinių vienetų, akcijų ar įnašų turėjimo (PMĮ 12 str. 18 p.)“ 30 000 Eur (230 000 Eur – 200 000 Eur).

2. Pagal komentuojamą dalį, vienetai perleisdamiesi turimus KIS investicinius vienetus, akcijas ar įnašus, vienetai neapmokestinamosioms pajamos, vadovaujantis PMĮ 16 str. 1 dalies nuostatomis, priskiriamos turto vertės padidėjimo pajamos, kurias sudaro turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės ir įsigijimo kainų skirtumas. Turto įsigijimo išlaidos turi būti pagrindžiamos šio Įstatymo 11 straipsnyje nustatytais dokumentais ir (arba) galiojančiais sandoriais.

3. Šio punkto nuostatos dėl turto vertės padidėjimo pajamų neapmokestinimo taikomos tik tuo atveju, jei tokios pajamos gaunamos ne iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar iš tų teritorijų gyventojų.

Pavyzdys

Lietuvos vienetai – Lietuvoje registruoto KIS dalyviui, 2018 m. perleisdamiesi jo turėtus KIS investicinius vienetus Madeiros (įtraukta į tikslinių teritorijų sąrašą) gyventojui, Lietuvos vienetai gautos pajamos, apskaičiuojant pelno mokestį, priskiriamos apmokestinamosioms pajamoms.

4. Lietuvos vienetas visais atvejais, įskaitant ir sandorius vykdomus per biržą, turi pagrįsti pajamų šaltinį, kai gauna pajamų iš KIS investicinių vienetų, akcijų ar įnašų turėjimo ar jų perleidimo KISĮ, IISKISĮ, AKISVĮ nustatyta tvarka. Pajamų šaltinį pagrindžiančiais įrodymais pripažįstami tokie sandorai patvirtinantys dokumentai kuriuose nurodyti duomenys, leidžiantys identifikuoti pajamas išmokėjusį asmenį.

Kai Lietuvos vienetas gauna pajamų iš KIS investicinių vienetų (akcijų ar įnašų) turėjimo ar perleidimo KISĮ, IISKISĮ, AKISVĮ nustatyta tvarka, tačiau negali objektyviai pagrįsti pajamų šaltinių, atitinkamai šių pajamų gavimą patvirtinančiais dokumentais, tokiam vienetai PMĮ 12 straipsnio 18 punkto nuostatos netaikomos.